

Lomautus – kysymyksiä ja vastauksia

Jos et löydä vastausta kysymykseesi, ole yhteydessä Tehyn [asiointipalvelun kautta](#).

Päivitetty 6.4.2020 klo 13.00

Mitä tarkoittaa nopeutettu lomautusmenettely?

Nopeutettu lomautusmenettely tuli voimaan **yksityissektorilla** 1.4.2020. Yhteistoimintalain 51 §:n vähimmäisneuvotteluaikaa lyhennettiin 14 päivästä/6 viikosta viiteen päivään. Lomautusilmoitusaikaa lyhennettiin 14 päivästä viiteen päivään. Määräaikaisten työntekijöiden lomautukset sallittiin **yksityissektorilla** samoilla perusteilla kuin vakituisten. Muutokset ovat voimassa 30.6.2020 saakka. Neuvotteluesityksen antamiseen ei tullut muutoksia eli se on annettava edelleen 5 päivää ennen neuvottelujen alkamista. Myöskään neuvotteluelvoituksen sisältöön ei tullut muutoksia.

Kunnalliseen yhteistoimintamenettelyyn ei tullut muutoksia. Neuvotteluaika on edelleen 14 päivää tai 6 viikkoa. Lomautusilmoitusaika on edelleen KVTES:n mukaisesti 30 päivää.

Voiko työnantaja lomauttaa työntekijät koronan takia?

Koronavirusepidemia voi johtaa tilanteeseen, jossa työnantajan edellytykset tarjota työtä ovat tilapäisesti vähentyneet, eikä työnantaja voi kohtuudella järjestää työntekijälle muuta sopivaa työtä tai työnantajan tarpeita vastaavaa koulutusta. Työnantaja voi lomauttaa työntekijän, jos:

1. työnantajalla on taloudellinen tai tuotannollinen peruste työsopimuksen irtisanomiseen eli työ on vähentynyt olennaisesti ja pysyvästi tai
2. työ tai työnantajan edellytykset tarjota työtä ovat vähentyneet tilapäisesti, eikä työnantaja voi kohtuudella järjestää työntekijälle muuta sopivaa työtä tai työnantajan tarpeita vastaavaa koulutusta. Lomauttamisen perusteena olevien työn tai työn tarjoamisedellytysten katsotaan vähentyneen tilapäisesti, jos niiden voidaan arvioida kestävän enintään 90 päivää.

Jos lomautusperuste on olemassa, työnantaja voi myös lomauttaa osa-aikaisesti eli lyhentää työntekijän lain tai sopimuksen mukaista säännöllistä työaikaa siinä määrin kuin se lomauttamisen perusteen kannalta on välttämätöntä.

Yksityissektorilla on 1.4. - 30.6.2020 välisenä aikana mahdollisuus lomauttaa myös määräaikainen työntekijä yllä kerrotuilla perusteilla. Jos tällainen lomautus alkaa ennen 1.7.2020, se voi jatkua myös lain voimassaolon päättymisen jälkeen, jos perusteet lomauttamiselle ovat edelleen voimassa. Kuntasektorilla poikkeussäännös ei ole voimassa,

vaan siellä määräaikainen työntekijä voidaan lomauttaa vain, jos hän työskentelee sellaisen vakituisen työntekijän sijaisena, joka olisi voitu lomauttaa.

Yhteistoimintaneuvottelut lomautustilanteissa

Ennen lomautuspäätöksen tekemistä työnantajan on käytävä yhteistoimintaneuvottelut, jos työntekijöitä on vähintään 20. Esitys yhteistoimintaneuvotteluista on toimitettava henkilöstölle viimeistään 5 vuorokautta ennen yt-neuvotteluiden aloittamista. Lomautuksen perusteista tulee neuvotella viisi päivää.

Poikkeuksena ovat pienet alle 20 työntekijän työpaikat, joissa yhteistoimintaneuvotteluja ei tarvitse käydä. Tällöin työnantajalla on kuitenkin selvitysvelvollisuus. Lomautusilmoitusaika on viisi päivää.

Kuntatyönantajan on aina käytävä yhteistoimintaneuvottelut ennen taloudellisista ja tuotannollisista syistä toimeenpantavaa lomauttamista. Lomautuksen perusteista tulee neuvotella joko 14 vrk tai 6 viikkoa.

- Neuvottelut kestävät 14 päivää, jos lomauttaminen kohdistuu alle kymmeneen työntekijään tai jos enintään 90 päivää kestävä lomauttaminen kohdistuu vähintään kymmeneen työntekijään.
- Neuvotteluja on käytävä 6 viikkoa, jos yli 90 päivää kestävä lomautus kohdistuu vähintään kymmeneen työntekijään

Työnantajan on ilmoitettava lomauttamisesta työntekijälle henkilökohtaisesti viimeistään viisi päivää ennen lomautuksen alkamista. Jos ilmoitusta ei voida toimittaa henkilökohtaisesti, sen saa toimittaa kirjeitse tai sähköisesti samaa ilmoitusaikaa noudattaen. Kuntatyönantajan on noudatettava KVTES:n mukaista 1 kk:n ilmoitusaikaa.

Mitä lomautusilmoituksessa pitää olla?

Kirjalliseen lomautusilmoitukseen tulee merkitä

- lomautuksen syy
- lomautuksen alkamisaika ja
- sen kesto tai arvioitu kesto.

Mitä teen, jos minut lomautetaan?

Ilmoittaudu työttömäksi työnhakijaksi viimeistään ensimmäisenä lomautuspäivänä.

Jos sinut lomautetaan tai on lomautettu toistaiseksi tai määräaikaisesti yli kolmeksi kuukaudeksi, tutustu huolellisesti TE-toimiston sivuilta siihen, miten asiakkuutesi TE-palveluissa etenee työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen.

Jos lomautuksesi on määräaikainen ja kestää enintään kolme kuukautta, et todennäköisesti tarvitse työvoimatoimiston henkilökohtaista asiantuntijapalvelua. Jos kuitenkin haluat henkilökohtaista palvelua, voit itse ottaa yhteyttä TE-toimistoon.

Jos lomautusaika muuttuu tai työsuhteesi päättyy, ilmoita siitä heti TE-toimistoon.

Saat lomautuksen ajalta työttömyysetuutta, jos olet ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi ja myös muut etuuden edellytykset täyttyvät. TE-toimisto antaa työttömyyskassalle tai Kelalle työvoimapolitiittisen lausunnon oikeudestasi työttömyysetuuteen lomautuksen ajalta. Hae tämän jälkeen työttömyysetuutta.

Päivärahan saamisen ehdot

Työttömyyskassa voi maksaa sinulle ansiopäivärahaa, jos olet

- ollut kassan jäsenenä vähintään 26 viikkoa eli kuusi kuukautta,
- maksanut jäsenmaksusi ja
- täytät työssäoloehdon jäsenyysaikanaasi.

Työttömyyspäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet työttömänä työnhakijana TE-toimistossa. On siis erittäin tärkeää, että **ilmoittaudut työttömyyden alussa työnhakijaksi ja pidät työnhakusi voimassa koko työttömyyden ajan.**

Työssäoloehto

Työssäoloehto täyttyy, kun teet 28 kuukauden tarkastelujakson aikana töitä 26 viikkoa (6 kk). Työssäoloehtoon luetaan mukaan kaikki viikot, joina töitä on ollut vähintään 18 tuntia ja työstä on maksettu vähintään alan työehtosopimuksen mukainen palkka. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, pitää kokoaikatyöstä maksettavan kuukausipalkan olla vähintään 1211 euroa kuukaudessa.

Tarkastelujaksoa, jolla työssäoloehdon on täyttyvä (28 kuukautta), voidaan pidentää hyväksyttävistä syistä enintään seitsemällä vuodella. Hyväksyttäviä syitä ovat esimerkiksi

- päätoiminen opiskelu
- äitiysloma
- alle 3-vuotiaan lapsen hoito
- palkaton sairausloma
- armeija / siviilipalvelus

Lisätietoa: www.tehytk.fi ja <https://www.tehytk.fi/fi/tiedote/koronavirus-ja-tyottomyyspaivaraha>

Miten lomautus vaikuttaa vuosiloman kertymiseen?

Vuosilomaa kertyy lomautuksen aikana ensimmäiseltä 30 työpäivältä. Jos lomautus on tehty osa-aikaisena työaikaa lyhentämällä, kertyy vuosilomaa enintään kuudelta kuukaudelta kerrallaan.

Voiko työnantaja kutsua minut töihin kesken lomautuksen?

Työnantajalla on oikeus kutsua lomautettu työntekijä töihin noudattaen 7 päivän ilmoitusaikaa, elleivät työntekijä ja työnantaja toisin sovi. Jos työntekijä on ottanut vastaan toisen työn lomautuksen ajaksi, hän voi irtisanoa sen 5 päivän ilmoitusajalla.

Voinko mennä toiselle työnantajalle töihin lomautuksen aikana?

Lomautuksen aikana voi työskennellä toiselle työnantajalle. Työntekijän ei tarvitse ottaa tarjottua työtä vastaan lomautuksen aikana, mutta tämä voi vaikuttaa lomautuksen aikana maksettavaan ansiosidonnaiseen päivärahaan.

Peruuntuuko vuosilomani lomautuksen vuoksi?

Vahvistettu vuosiloma ei peruunnu lomautuksen vuoksi eli sinulla on oikeus pitää vuosilomasi. Työnantajan on lomautuksesta huolimatta annettava vuosiloma lomakaudella (kesälomakausi 2.5. – 30.9. ja talvilomakausi 1.10.-30.4.). Loman ajalta maksetaan vuosilomapalkka.

Voiko työnantaja antaa kesäloman lomautuksen aikana?

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että lomautettu työntekijä on vuosilomalla lomautuksen aikana. Vuosiloman päätyttyä lomautus jatkuu, jos lomautuspäiviä on vielä jäljellä.

Voidaanko luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu lomauttaa?

Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun voi lomauttaa ainoastaan, jos kaikki heidän tekemänsä työ loppuu kokonaan, eikä työnantaja voi järjestää heille mitään muuta ammattitaitoa vastaavaa tai muutoin sopivaa työtä. Varaluottamusmiehellä ja varatyösuojeluvaltuutetulla ei ole vastaavaa korostettua suojaa, elleivät he ole ryhtyneet hoitamaan varsinaisen luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun tehtävää ja tästä on ilmoitettu työnantajalle.

Olen sairauslomalla, voiko työnantaja lomauttaa minut?

Sairausloma on alkanut ensin, jos se on alkanut ennen lomautusilmoituksen antamista, joten työnantajalla on sairausajan palkanmaksuvelvollisuus. Kun sairausloma päättyy, lomautus alkaa, jos lomautusaikaa on vielä jäljellä.

Olen oppisopimusopiskelija. Voinko tehdä työnantajan kanssa tarvittaessa "keikkasopimuksen" tuntityöstä taatakseni edes joitain tunteja viikossa työtä lomautuksen sijasta?

Työnantaja voi kutsua sinut töihin lomautusaikanasi, lomautustavasta riippumatta. Tällöin lomautuksesi keskeytyy tilapäisesti. Näin ollen keikkasopimus ei ole tarpeen, mutta se on mahdollista tehdä tarvittaessa.

Lisätietoa:

www.tehy.fi/korona

www.tehytk.fi ja <https://www.tehytk.fi/fi/tiedote/koronavirus-ja-tyottomyyyspaivaraha>